

Svenska språkvårdsnämnden i Finland 1970

Svenska språkvårdsnämnden i Finland avgav i oktober 1969 till undervisningsministeriet ett utlåtande om ett av professor Matti Sadeniemi på uppdrag av ministeriet utarbetat förslag till organisatorisk reform och finansiering av vissa institutioner i Finland, som arbetar med språkforskning och språkvård. Inom ett föreslaget statligt språkforskningsinstitut skulle en svensk språkvårdsbyrå bli en av tre byråer inom en självständig svenskspråkig avdelning, jämställd med två finskspråkiga avdelningar. Den svenska språkvårdsbyrån skulle förestås av en heltidsanställd forskare. Svenska Finlands folktingsfullmäktige, som sedan år 1942 med anslag från Svenska kulturfonden och ett obetydligt statsunderstöd upprätthåller språkvårdsnämndens verksamhet, hade ingenting emot att denna enligt planen skulle övertas av ett statligt organ. Det skulle både ekonomiskt och organisatoriskt innebära en avsevärd förbättring av den finlandssvenska språkvårdens arbetsvillkor. En statskommitté, i vilken Svenska språkvårdsnämndens ordförande, professor Carl-Eric Thors var medlem, slutförde under år 1970 sitt uppdrag att utarbeta förslag till lag och förordning om ett statligt språkforskningsinstitut.

Antages denna lag, kommer det svenska språkvårdsarbetet i Finland om några år att bygga på en fastare grund än nu. Till dess bedrivs det som hittills inom en anspråkslös ram men i ständig kontakt med de övriga nordiska språknämnderna.

Det svenska teaterspråket i Finland diskuterades vid ett seminarium i Helsingfors den 7—8 januari 1970. Det anordnades på initiativ av rektorn för Svenska teaterskolan Kristin Olsoni och professor Lars Huldén, bägge medlemmar av språkvårds-

nämnden. Det livliga meningsutbytet mellan skådespelare, modersmåls lärare, radiofolk och språkforskare kom även att gälla den finlandssvenska riksspråksnormen. En rätt stark generationsskillnad i den allmänna inställningen till språkvårdssträvanden kom till uttryck och återspeglades i finlandssvensk pressveckorna efter seminariet. Svenska språkvårdsnämnden fann anledning att med professor Åke Granlund som inledare diskutera det finlandssvenska riksspråket även vid nämndens årsmöte den 5 mars 1970.

I samarbete med den finska språknämnden anordnade nämnden den 9—11 oktober 1970 i Helsingfors och Borgå det sjutonde nordiska språkmötet med 32 deltagare från fem nordiska länder. Om detta se Arnulv Sudmanns artikel Nordisk språksamarbeid 1970—71, sid. 19.

Svenska språkvårdsnämnden i Finland står liksom de övriga nordiska språknämnderna allmänheten till tjänst med rådgivning om språkbruk och språkriktighet. Den ser också en uppgift i att sprida kunskap om svensk språkvårdslitteratur. Frågor besvaras per brev och två timmar om dagen fem dagar i veckan per telefon, dock ej under sommarmånaderna. Antalet telefonsamtal var under år 1970 ca 1 000, antalet besvarade enskilda frågor givetvis flera gånger större. Rådgivningen anlitas bl.a. av korrespondenter, sekreterare och översättare på kontor och ämbetsverk, reklamstilister, jurister, tekniker, lärare i svenska i finska skolor, broschyrförfattare och -översättare samt privatpersoner av olika kategorier. Om de ständiga inflytelserna från finskan i tvåspråkiga arbetsmiljöer vittnade liksom under tidigare år de talrika frågor som gällde översättning till svenska av nya och funktionsdugliga finska ord och uttryck. Det kan vålla åtskilligt huvudbry att finna användbara svenska motsvarigheter.